

INICIATIVA SOCIAL AL BAIX LLOBREGAT

►► Dones de bandera ► Algunes de les 'dones sàvies' de Sant Cosme, al barri vermell de París, davant el Moulin Rouge, dimecres a la tarda.

El torn de Sant Cosme

Dones de fins a 80 anys de l'estigmatitzat barri situat als peus de l'aeroport del Prat volen per primera vegada gràcies a un regal de l'entitat Gats per agrair la seva feina al barri

HELENA LÓPEZ
PARÍS

La Dora reia dimecres mentre mirava imants de la torre Eiffel en una botiga de souvenirs de Montmartre. «Jo em quedo aquí; ja he fregat moltes escales al barri!», feia broma mentre s'emprovava un davantal de *Le chat noir*. El barri del qual parla és Sant Cosme, als peus de l'aeroport del Prat, lloc on viu des de fa 44 anys, quan van realitzar desenes de famílies procedents de les barraques de Montjuïc al nou polígon. Als seus 61 anys, aquesta dona valenta de somriure dolç pensava que no pujaria mai en un d'aquells avions que sobrevolen diàriament el seu barri. Que això de volar era cosa d'altra gent. Dimarts passat, la Dora va trencar aquell sostre de vidre amb 14 dones més del barri pujant emocionada al vol 8024 amb destinació a París Orly de Vueling, companyia que va creure en el projecte a priori boig de Gats, una entitat de transformació social del Prat que es va obstinar a considerar que les dones grans de Sant Cosme, les seves dones sàvies, tenien dret a volar.

La nit de dilluns a dimarts, pocs van poder dormir. Pujarien en un avió i passarien dos dies a París. A veure Notre Dame i el Moulin Rouge, i a passar una nit en un hotel! «La que no té l'ull acabat d'operar té el peu malalt o ciàtica, però avui estem tan contents que no ens fa mal res». Parla, abans d'embarcar, la Màxima; als seus 79 anys,

►► L'ascens ► Embarcament de les 'dones sàvies' de Sant Cosme.

la segona més veterana de l'expedició de dones sàvies a París, un col·lectiu de dones d'entre 60 i 80 anys de Sant Cosme que treballen amb i per al barri. La més gran del grup és la Mari Cruz, l'única octogenària, que, després de 13 hores de trasbals, assegurava que no estava cansada perquè és «de ferro». Totes les dones sàvies tenen alguna cosa de dones de ferro, no el sentit thatcherià del terme, més aviat tot al contrari, sinó per la seva fortalesa vital. Han fet pujar els seus fills en un context gens fàcil, han lluitat per millorar les condicions de vida en un barri difícil, segueixen tirant endavant les seves famílies cuidant els seus néts, i la gran majoria han hagut de sobreposar-se —o intentar-ho— a la mort dels seus companys de vida.

«Em feia molta por volar, però no he volgut prendre'm cap pastilla; ni una biodramina ni res, perquè això

Les 'dones sàvies' han passejat durant dos dies la seva alegria i força per la ciutat de les llums

ho havia de superar jo sola. Bé, sola no, jo sé que el vol ha anat molt bé perquè el meu marit era aquí amb mi», explicava la Nicolasa, amb els peus ja en terra ferma. Tot i no haver pujat mai en un avió i fer 25 anys que no viatjava en el metro de Barcelona per culpa de la claustrofòbia, Nicolasa, amb 75 anys, tres filles i tres nétes, ha viatjat en el suburbi de París en hora punta com si res, i ha fet tots els transbords del món amb un somriure d'orella a orella, sense deixar de cantar, ballar, explicar acudits picants i interactuar amb tot

aquell que se li posés mínimament a l'abast. Totes les dones sàvies dominen el llenguatge internacional a la perfecció.

Pot parlar molt sobre la gran capacitat comunicativa d'aquest grup de dones el noi que dimecres al matí tocava la guitarra a la *place du Tertre*, que, malgrat no parlar castellà, va estar una bona estona departint amb Paquita, Maria, Mercedes, Iluminada, Ana, Emilia, Catalina, Conchita, Antonia, Adoración, Emilia, Catalina i Mari Àngeles i va acabar pràcticament oferint-los un concert privat. Difícilment deu haver tingut el talentós artista un públic més entregat i agraït, encara que és cert que a aquest grup de dones vitals és enormement fàcil arrencar-los un aplaudiment.

Passejada pel barri vermell

Aquesta experiència —que Gats ha rodat minut a minut per explicar en un documental no només el viatge, sinó la transformació del barri de Sant Cosme a través dels ulls d'aquestes admirables dones— no ha consistit únicament a anar per primera vegada en avió. Ha estat per a moltes també la primera vegada que tastaven un cuscús —«l'estranger està molt bé, però com a Espanya no es menja enlloc»— i que trepitjaven un sex shop —i no precisament petit— de camí al Moulin Rouge, una cosa que no volien perdre's. ≡